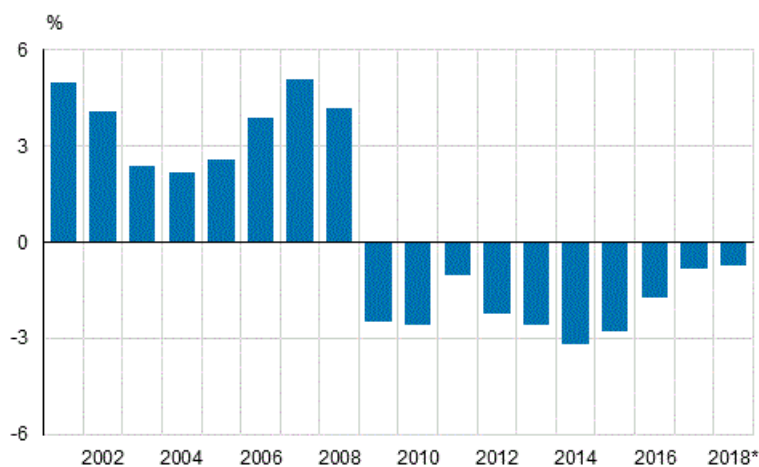

Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka 2018

Julkisyhteisöjen alijäämä 0,7 prosenttia ja velka 58,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2018

Tilastokeskuksen Eurostatille raportoimien tarkistettujen ennakkotietojen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä oli 0,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2018. Alijäämä alitti selvästi EU:n vakaussuhteiden mukaisen viitearvon, joka on kolme prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Julkisyhteisöjen EDP-velka eli sulautettu bruttovelka oli vuoden 2018 lopussa 58,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Velan BKT-suhde on nyt alle 60 prosentin viitearvon.

Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä (-), suhteessa bruttokansantuotteeseen

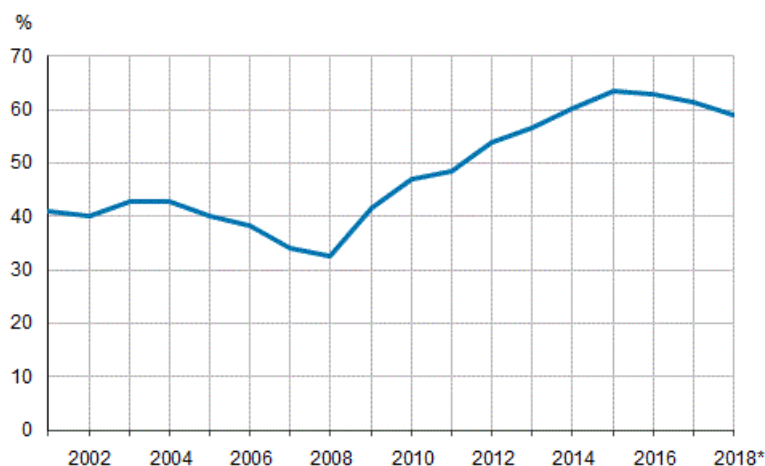
Julkisyhteisöjen alijäämä eli kansantalouden tilinpidon mukainen nettoluotonotto oli 1,6 miljardia euroa vuonna 2018. Julkisyhteisöjen rahoitusasema parani 0,3 miljardia euroa edellisvuodesta. Eniten koheni valtionhallinnon rahoitusasema, 1,3 miljardia euroa vuoteen 2017 verrattuna, ja siihen vaikutti varsinkin verotulojen merkittävä kasvu. Valtionhallinto pysyi kuitenkin selvästi alijäämäisenä, sen alijäämä oli 2,7 miljardia euroa vuonna 2018.

Paikallishallintosektorin alijäämä eli nettoluotonotto oli 1,9 miljardia euroa vuonna 2018, mikä on 1,5 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Sosiaaliturvarahastot jakaantuvat työeläkelaitoksiin ja

muihin sosiaaliturvarahastoihin. Sektorin ylijäämä oli 3,1 miljardia euroa vuonna 2018, eli 0,4 miljardia euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Maaliskuun puolivälissä julkaistuihin ennakkotietoihin verrattuna julkisyhteisöjen alijäämä tarkentui 207 miljoonaa euroa suuremmaksi. Julkisyhteisöjen alasektoreista eniten päivittyi työeläkelaitokset, jonka ylijäämä pieneni maaliskuuhun verrattuna 115 miljoonalla eurolla 2 372 miljoonaan euroon.

Julkisyhteisöjen EDP-velka, suhteessa bruttokansantuotteeseen

Julkisyhteisöjen sulautettu bruttovelka (EDP-velka) oli 137,5 miljardia euroa vuoden 2018 lopussa. Velka kasvoi 0,3 miljardia euroa vuonna 2018. Valtionhallinnon velka väheni 1,2 miljardia euroa ja paikallishallinnon velka kasvoi 0,9 miljardia. Sosiaaliturvarahastojen velka väheni 0,6 miljardia euroa. Julkisyhteisöjen välisten sulautuserien väheneminen 1,2 miljardilla eurolla vaikutti niin, että koko julkisyhteisöt-sektorin velka kasvoi mainitut 0,3 miljardia euroa vuonna 2018. EDP-velka kuvaa julkisyhteisöjen velkaa talouden muille sektoreille ja ulkomaille, ja sen kehitykseen vaikuttavat sekä sulauttamattoman bruttovelan että julkisyhteisöjen sisäisten velkojen muutokset.

Maaliskuussa julkaistuihin ennakkotietoihin verrattuna velan BKT-suhde pysyi samana.

Eurostat julkistaa jäsenmaiden tiedot alustavasti 23. huhtikuuta 2019.

Tilaston sisällöstä ja käsitteistä

Julkisyhteisöjen yli-/alijäämällä tarkoitetaan kansantalouden tilinpidon sektoritilien mukaista nettoluotonantoa/-ottoa, joka on kokonaistulojen ja kokonaismenojen erotus. Esimerkiksi paikallishallinnon tapauksessa käsite poikkeaa sektoriin kuuluvien kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelmien mukaisesta tilikauden yli-/alijäämästä. Keskeinen ero liittyy investointeihin, jotka kirjataan kansantalouden tilinpidossa menoiksi sellaisenaan.

Julkisyhteisöjen tilinpidossa Euroopan väliaikainen rahoitusvakausväline ERVV käsitellään Eurostatin päätöksen perusteella siten, että ERVV:n velanotto tilastoidaan osaksi takauksia myöntäneiden maiden julkista velkaa. Avunsaajamaan ERVV:ltä saama laina tilastoidaan ikään kuin se olisi saatu takaukset myöntäneiltä euromailta, ja nämä maat puolestaan ovat vastaavan summan velkaa ERVV:lle. Tämän seurauksena takaukset myöntäneillä euromailla EDP-bruttovelka kasvaa, mutta nettovelka pysyy ennallaan, koska maille syntyy yhtä iso saaminen avunsaajamailta. Kunkin maan julkisyhteisöjen velkaan kirjattava osuus ERVV:n myöntämisestä lainoista lasketaan jakamalla avunsaajamaille annettu laina sovitetulla jako-osuudella (perustuu kuhunkin tukipakettiin osallistuvien jäsenmaiden osuuksiin EKP:n pääomasta).

Vuoden 2018 lopussa Suomen julkisyhteisöjen velkaan on kirjattu 3 401 miljoonaa euroa velkaa ERVV:n myöntämien lainojen perusteella. Vuoden 2017 lopussa määrä oli sama. Vastaavaa käsittelyä ei Euroopan vakausmekanismin (EVM) kohdalla tehdä.

Valtionhallinnon EDP-velka eroaa käsitteellisesti Valtiokonttorin julkaisemasta valtionvelasta. Valtion EDP-velkaan luetaan mukaan lisäksi väliaikaisen rahoitusvakaussäilyneen ERVV:n myöntämät lainat avunsaajamaille, johdannaissopimuksiin liittyvät saadut vakuustalletukset, ydinjätehuoltorahaston pääoma, valtion elinkaarihankkeiden investoinneista syntyneet velat ja kierrossa olevat kolikot. Kansantalouden tilinpidossa valtionhallinto on myös käsitteellisesti laajempi kuin budjetti- ja rahastotalous, joiden lisäksi siihen luetaan mm. yliopistot, Solidium, Yleisradio ja Senaatti-kiinteistöt. Kun nämä erot otetaan huomioon päästään EDP-käsitteen mukaiseen valtionhallinnon bruttovelkaan (Liitetaulukko 2). Vuonna 2018 Valtiokonttorin valtionvelka 105,0 miljardia euroa + velan käsitteelliset erot 6,9 miljardia euroa + sektorirajauksesta johtuvat erot 3,9 miljardia euroa = valtionhallinnon bruttovelka 115,8 miljardia euroa. Arvostusperiaatteena molemmissa velkakäsitteissä on nimellisarvo, jossa korko- ja valuutanvaihtosopimusten vaikutus on huomioitu.

Lista julkisyhteisöihin sisältyvistä yksiköistä löytyy osoitteesta http://www.stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/julkisyhteisot.html. Päätöksiä merkittävimmistä sektoriluokitustapauksista löytyy puolestaan osoitteesta http://www.stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/soveltamisp.html.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä 2008-2018	5
Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen EDP-velka 2008-2018	5
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämän ja -velan tarkentuminen.....	5

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Julkisyhteisöjen alasektoreiden kontribuutio julkisyhteisöjen velkaan, mrd. euroa, 1996–2018.....	6
Tietojen tarkentuminen.....	7
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämä 2008-2018 ¹⁾

Vuosi	Miljoonaa euroa				Suhde BKT:hen, %			
	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä
2008	997	-750	7 851	8 098	0,5	-0,4	4,1	4,2
2009	-8 256	-1 130	4 809	-4 577	-4,6	-0,6	2,7	-2,5
2010	-9 951	-407	5 475	-4 883	-5,3	-0,2	2,9	-2,6
2011	-6 402	-1 057	5 403	-2 056	-3,3	-0,5	2,7	-1,0
2012	-7 401	-2 134	5 173	-4 362	-3,7	-1,1	2,6	-2,2
2013	-7 579	-1 467	3 731	-5 315	-3,7	-0,7	1,8	-2,6
2014	-7 761	-1 573	2 737	-6 597	-3,8	-0,8	1,3	-3,2
2015	-6 334	-1 375	1 926	-5 783	-3,0	-0,7	0,9	-2,8
2016	-5 746	-907	2 939	-3 714	-2,7	-0,4	1,4	-1,7
2017*	-4 081	-429	2 699	-1 811	-1,8	-0,2	1,2	-0,8
2018*	-2 733	-1911	3 090	-1 554	-1,2	-0,8	1,3	-0,7

1) Negatiivinen arvo kuvaa alijäämää, positiivinen arvo ylijäämää.

Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen EDP-velka 2008-2018

Vuosi	Miljoonaa euroa				Suhde BKT:hen, %			
	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä	Valtionhallinto	Paikallishallinto	Sosiaaliturvarahastot	Yhteensä
2008	54 550	8703	1	63 254	28,2	4,5	0,0	32,7
2009	65 510	9970	2	75 482	36,2	5,5	0,0	41,7
2010	77 573	10 586	1	88 160	41,5	5,7	0,0	41,1
2011	84 061	11 428	1	95 490	42,7	5,8	0,0	48,5
2012	92 775	13 007	1926	107 708	46,4	6,5	1,0	53,9
2013	98 003	14 911	1887	114 801	48,2	7,3	0,9	56,5
2014	104 678	16 846	2172	123 696	50,9	8,2	1,1	60,2
2015	112 078	17 992	3136	133 206	53,4	8,6	1,5	63,4
2016	114 882	18 957	2311	136 150	53,2	8,8	1,1	63,0
2017*	115 304	19 212	2762	137 278	51,5	8,6	1,2	61,3
2018*	115 282	20 081	2182	137 545	49,4	8,6	0,9	58,9

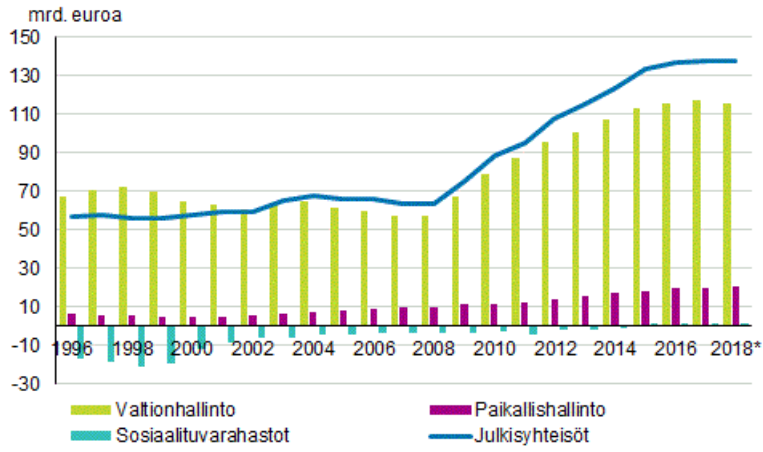
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen EDP-alijäämän ja -velan tarkentuminen

Julkisyhteisöjen alijäämä/velka suhteessa BKT:een, %	Alijäämä ¹⁾				Velka			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Syyskuun 2018 julkistus	-3,2	-2,8	-1,7	-0,7	60,2	63,6	63,0	61,3
Huhtikuun 2019 julkistus	-3,2	-2,8	-1,7	-0,8	60,2	63,4	63,0	61,3
Tarkentuminen, %-yksikköä	0,00	0,00	0,01	-0,12	0,00	-0,11	0,01	-0,01
— josta: alijäämän/velan tarkentuminen	0,00	0,00	0,01	-0,12	0,00	0,00	0,00	0,00
— josta: BKT:n tarkentuminen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,11	0,01	-0,01

1) Negatiivinen arvo kuvaa alijäämää, positiivinen arvo ylijäämää.

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Julkisyhteisöjen alasektoreiden kontribuutio julkisyhteisöjen velkaan, mrd. euroa, 1996–2018

Tietojen tarkentuminen

Julkisyhteisöjen EDP-alijäämän ja -velan tarkentuminen 2014-2017, miljoonaa euroa

	Tilastovuosi	Uusin julkistus	1. julkistus ¹⁾	Tarkentuminen, uusin miinus ensimmäinen
Alijäämä	2014	-6 597	-6 970	373
	2015	-5 783	-5 696	-87
	2016	-3 714	-4 100	386
	2017	-1 811	-1 279	-532
Velka	2014	123 696	121 050	2 646
	2015	133 206	130 746	2 460
	2016	136 150	136 054	96
	2017	137 278	137 286	-8

1) Vuosi 2014, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 2.3.2015. Vuosi 2014, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 2.3.2015.
Vuosi 2015, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 16.3.2016. Vuosi 2015, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 16.3.2016.
Vuosi 2016, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 16.3.2017. Vuosi 2016, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 16.3.2017.
Vuosi 2017, alijäämä: Kansantalouden tilinpito 16.3.2018. Vuosi 2017, velka: Julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain 16.3.2018.

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilasto sisältää tietoja Suomen julkisen talouden alijäämästä ja velasta. EU:n jäsenmaat raportoivat EU-komissiolle kahdesti vuodessa nk. EDP-alijäämä- ja velkatiedot, joita käytetään EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä arvioitaessa jäsenmaiden julkisen talouden tilaa. Raportointi on osa niin kutsuttua liiallisten alijäämien menettelyä (=Excessive Deficit Procedure, EDP). Alijäämäraportointi perustuu EU:n kansantalouden tilinpitojärjestelmään EKT 2010 ja erilliseen EU:n asetukseen (479/2009, muutettu viimeksi asetuksella 220/2014). Eri maiden toimittamat tiedot ovat keskenään vertailukelpoisia.

Tilasto sisältää tietoja Suomen julkisyhteisöjen alijäämästä ja bruttovelasta ja niiden muutokseen vaikuttaneista tekijöistä sekä tietoja valtionhallinnon, paikallishallinnon ja sosiaaliturvarahastojen EDP-alijäämien ja budjettialijäämien eroista.

Käytetyt luokitukset:

Euroopan tilinpitojärjestelmä EKT 2010; Eurostat 2013

Sektoriluokitus 2012; Käsikirjoja 5, Tilastokeskus

Rahoitusvaadeluokitus 1996; Käsikirjoja 6, Tilastokeskus.

Tilaston taustalla olevien julkisen talouden tilastojen laadintaan vaikuttavat keskeisesti myös EKT 2010 alijäämä- ja velkamanuaali (Manual on Government Deficit and Debt - Implementation of ESA 2010) sekä Eurostatin erillispäätökset tiettyjen julkiseen talouteen liittyvien operaatioiden käsittelystä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään tietolähteenä lähinnä kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon julkisyhteisöjä koskevia tietoja. Täydentävinä lähteinä käytetään mm. Valtiokonttorin raportteja, kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastoa ja sosiaaliturvarahastojen tilinpäätöksiä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Alijäämä- ja velkalukujen laatuun kohdistuu tarkkaa seuranta EU:n komission taholta. Koska tilasto on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto, sen lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Tiedot pohjautuvat suurelta osin kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon tietoihin, joten esimerkiksi BKT-suhdeluvut muuttuvat aina bruttokansantuotteen tarkentuessa.

Kansantalouden tilinpidon ja rahoitustilinpidon tietojen tarkentumisesta on yksityiskohtaisempaa tietoa näiden tilastojen kotisivuilla. Jokaisen tietojen toimituksen yhteydessä EU:n komissiolle Eurostat tarkistaa jäsenmaiden tietoja noin kolmen viikon ajan ja tämän tarkistusprosessin yhteydessä tiedot saattavat myös päivittyä. Alijäämä- ja velkatietojen osalta lähdetilastojen laadinnassa käytetty aineisto koostuu pääosin julkisyhteisöjen tilinpäätösaineistoista ja hallinnollisista aineistoista. Alipeittoa ei juuri esiinny, koska lähes kaikki pää tietolähteet perustuvat totaaliaineistoihin.

Ennakkojulkistuksissa lopullisia tietoja ei ole juurikaan käytettävissä, joten tarkkuustaso on tällöin alempi kuin myöhemmissä julkistuksissa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Edellistä vuotta koskevat alustavat ennakkotiedot julkistetaan maaliskuun alussa. Mikäli maaliskuun aikana saadaan käyttöön tarkentuneita lähdeaineistoja, tietoja voidaan päivittää maaliskuun lopussa. Syyskuun lopussa julkaistaan tarkistetut tiedot. Tiedot raportoidaan EU:n komissiolle kahdesti vuodessa (maaliskuun lopussa ja syyskuun lopussa).

Tiedot ovat ennakkollisia siihen saakka, kunnes kansantalouden tilinpidon tiedot ovat lopullisia eli kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen.

Tiedot voivat muuttua tämän jälkeenkin menetelmämuutoksista johtuvien aikasarjatarkistusten yhteydessä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kolme kertaa vuodessa tilaston kotisivuilla Julkinen talous -aihealueella. EU:n komissiolle laaditun alijäämä- ja velkaraportin sisältö julkaistaan tilaston kotisivuilla. Raportti sisältää myös Valtiovarainministeriön tuottamat ennustetiedot kuluvan vuoden julkisesta alijäämästä ja velasta.

Lisäksi Euroopan Unionin tilastovirasto Eurostat julkaisee tilaston tiedot kotisivuillaan.

Kuvaus tilaston laadinnassa käytetyistä menetelmistä on julkaistu tilaston kotisivuilla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Sekä EDP-alijäämästä että -velasta on saatavissa aikasarja vuodesta 1975 lähtien. Aikasarjat ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

EDP-ylijäämä/alijäämä vastaa kansantalouden tilinpidossa (EKT 2010) laskettua julkisyhteisöjen nettoluotonantoa/-ottoa.

EDP-velkakäsite poikkeaa EKT 2010:stä sekä arvotuksen että kattavuuden osalta. EKT 2010:n mukaisessa rahoitustilinpidossa rahoitusvarat ja velat arvotetaan markkina-arvoon, sen sijaan EDP-velka arvotetaan nimellisarvoon. EKT 2010:n mukaisista rahoitusvaateista johdannaisia, kauppaluottoja ja siirtovelkoja ei huomioida velan kannassa.

Lisätietoja

Lotta Sjöblom 029 551 3342

Atte Virtanen 029 551 3685

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen alijäämä ja velka, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-5892 (pdf)